Aan: De leden van de gemeenteraad Gouda, digitaal via griffie@gouda.nl
Cc: de wethouder, A. van Popering-Kalkman, digitaal via anna.vanpopering@gouda.nl

Betreft: Onze visie op het versterken van de bijdrage van de samenwerkende vrijwilligersorganisaties informele zorg (IN Gouda) én het versterken van de samenwerking tussen formele en informele zorgorganisaties gegeven de financiële tekorten en toenemende vraag naar zorg in het sociaal domein

Datum: 2 oktober 2024

Geachte raadsleden,

Binnenkort bespreekt u de (meerjaren)Begroting 2025 in uw raadsvergadering. De focus ligt op de financiële verdeling en uitwerking van kaders die u in het voorjaar besprak bij de vaststelling van de Kadernota. Toen sprak u uw zorgen uit over mogelijk onvermijdelijke bezuinigingen in het sociaal domein.

Aan die tekorten kunnen wij als (samenwerkende) vrijwilligersorganisaties niets doen. Waar de bezuinigingen terecht komen in de begroting van de gemeente Gouda zijn politieke keuzes die u maakt. Wel ondersteunen wij overigens uw (eventuele) acties richting VNG en Rijksoverheid om uw ongerustheid daarover aan te geven. Maar daarover gaat deze brief niet.

Wat willen wij graag aan u meegeven?
Vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven spelen een actieve rol in de ondersteuning en het bouwen van sociale netwerken om mensen heen. In het merendeel van de Nederlandse gemeenten, ook in de onze, leveren vrijwilligersorganisaties op eigen initiatief en vanuit maatschappelijke betrokkenheid een onmisbare bijdrage aan het voorkomen en aanpakken van problematiek in het sociaal domein. Dat komt omdat wij geloven in mensen die omzien naar elkaar. Ons vertrekpunt is het perspectief van de inwoner.

Kern van onze IN Gouda boodschap aan u is tweeledig:

1. Wanneer er door een toenemende zorgvraag meer vrijwilligers nodig zijn, wordt de rol van onze organisaties groter. Vrijwilligersorganisaties in het sociaal domein werken vanuit preventie en zijn complementair aan (zorg- en welzijns)instellingen met (veel) betaalde medewerkers en vormen vaak een vangnet. Vrijwilligersorganisaties dragen daardoor nadrukkelijk bij aan de benodigde kostenverlaging van de dienstverlening aan de inwoners. Wij kunnen de gemeente versterken bij de uitvoering van haar wettelijke taak en inwoners ondersteunen. Om dat duurzaam te kunnen blijven doen is ‘effectief partnerschap’ een voorwaarde; wij voeren graag een goed gesprek over de wijze waarop de gemeente ons in die rol kan (blijven) faciliteren.

2. Wij zetten graag in op versterking van de samenwerking tussen formele en informele zorg. Dat vraagt heldere communicatie en een inhoudelijk gesprek over de vraag waar we als vrijwilligersorganisaties/informele zorgverleners wél of waar we níet van zijn. Dat vraagt ook het maken van meerjarige afspraken. Praktisch gezien worden wij graag eerder in het beleidsproces betrokken – dwz in de voorbereiding van nieuw beleid en niet alleen bij de uitvoering van vastgesteld beleid. Wij helpen u graag met onze kennis en ervaringsverhalen uit de praktijk.

In de rest van deze brief lichten we deze twee boodschappen nader toe.

Subsidiering van informele zorg
De informele inzet van vrijwilligers vraagt over het algemeen minder financiële steun dan formele zorg. Er zijn echter grenzen aan wat vrijwilligers willen en kunnen. Om vrijwilligers hierin te ondersteunen is kennis en continuïteit noodzakelijk. Hierin zijn onze vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven cruciaal. Zij begeleiden, trainen en coördineren vrijwilligers, faciliteren de inzet van deze vrijwilligers, overleggen met de maatschappelijke partners en creëren aansluiting met de gemeentelijke doelen. Wanneer er door toenemende vraag meer vrijwilligers nodig zijn, wordt de rol van deze organisaties belangrijker.

Wij pleiten voor 'effectief partnerschap' tussen gemeente en vrijwilligersorganisaties dat bestendigd wordt door het maken van meerjarige afspraken. Deze geven vrijwilligersorganisaties de benodigde zekerheid over budgetten. Doorberekenen en indexering van rijksgelden in de bijdrage aan de kosten van vrijwilligersorganisaties voor verantwoorde exploitatie van hun organisatie en deskundigheidsbevordering draagt daar ook aan bij.

Gemotiveerde en deskundige vrijwilligers
Wij geloven in de inzet van vrijwilligers. Een vrijwilliger heeft verschillende motieven om zich maatschappelijk in te zetten; betrokkenheid bij mensen is hier altijd een groot onderdeel van. De kracht ligt in het natuurlijke karakter van vrijwilligerswerk: doen wat je toch al leuk of zinvol vindt, maar dan in wederkerigheid samen en voor anderen. Ons aanbod van vrijwilligerswerk sluit aan bij de behoeften van inwoners aan sociaal contact, ondersteuning en zorg. Vanuit die betrokkenheid bij anderen zien we een grote rol voor de informele zorg door vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven in Gouda en de regio.

Wel is de balans tussen het verbinden van deze informele zorg met formele doelen kwetsbaar. Mogelijke institutionalisering van de informele zorg – het doelmatig inzetten van vrijwilligers voor het afschalen van formele zorg is een gevaar voor de duurzame inzet van informele zorg.
Omgekeerd moeten we ook alert zijn op de inzet van formele zorg daar waar informele zorg kan volstaan. Over deze balans is overleg tussen formele en informele zorgorganisaties nodig.

Conclusie
Effectief partnerschap en samenspel tussen gemeente en vrijwilligersorganisaties ontstaat niet vanzelf. Het vraagt duidelijkheid over de plek die de gemeente toekent aan vrijwilligersorganisaties en hoe ze die plek (willen) faciliteren.

Daarnaast ligt de vraag voor hoe vrijwilligersorganisaties hun inzet en kwaliteiten effectief en complementair aan beroepskrachten kunnen inzetten, met aandacht voor de eigen handelingsruimte en de grenzen daaraan.

Vervolg
Graag voeren we met u als raad (of raadsfracties) het gesprek over de toenemende en veranderende vraag aan vrijwilligersorganisaties en de consequenties daarvan in de praktijk. Wij kunnen ons ook voorstellen dat ú daar ideeën over heeft die u mogelijk met ons wil aanscherpen of toetsen- ook in de aanloop naar de Begrotingsraad. Wij zijn beschikbaar voor overleg.

Met het college en de ambtelijke organisatie maken wij ons aanbod en onze wensen graag concreet 'op maat van uitvoering'. Met de wethouder hebben wij een eerste gesprek op 14 oktober a.s. Wat ons betreft staat deze brief daar op de agenda.

Wij houden u graag op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

Namens de leden van de Kerngroep IN Gouda,

Berthie Melissen (Sociaal Team Gouda)

Leden van de Kerngroep InGouda zijn:

Marie-Louise van Muijen	- Humanitas
Petra van Buren	- Kernkracht
Wanda Prins	- Taalhuis
Leontine Doelman	- Swanenburghshofje
Corry Schouten	- Voedselbank
Tessa Burgers	- Samen voor Goud
Sebastiaan Boelhouwer	- Sociaal Team Gouda

PS:
Deze brief is cc gestuurd aan de raden van de gemeenten Krimpenerwaard (griffie@krimpenerwaard.nl) , Zuidplas (griffie@zuidplas.nl) ,Waddinxveen (griffie@waddinxveen.nl) en Bodengraven-Reeuwijk (griffie@bodegraven-reeuwijk.nl) vanwege de samenwerking in het kader van de regio Midden-Holland en de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein.

www.in-gouda.nl
info@in-gouda.nl